

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
INSTRUCTIONAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS OF THIDAMAEPRA
SCHOOL SURATTHANI PROVINCE

จิรนนต์ กิมเล็ก¹ สมใจ เดชบำรุง²

Received : January 25, 2025

Revised : February 3, 2025

Accepted : March 22, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงพรรณนา ด้วยการเก็บข้อมูลจากครูในโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 127 คน เครื่องมือในการวิจัย ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 7 ด้าน สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประกันคุณภาพทางการศึกษารองลงมา คือ ด้านการสื่อสารแผนงานวิชาการ และต่ำสุดคือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอน 2) แนวทางการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพหุแนวทาง ดังนี้ (1) วิเคราะห์ทักษะด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณของผู้เรียน (2) การวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ในการเรียนจากผลการทดสอบระดับชาตินัยย้อนหลัง เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนงานวิชาการ (3) มีการจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมตอบแบบสอบถามการประเมิน (4) ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (5) สำนวจอาชีพและความถนัดของผู้ปกครองและเชิญผู้ปกครองมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับนักเรียน (6) ตรวจเยี่ยมชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อพูดคุยกับครูผู้สอนและนักเรียนอย่างเป็นกันเอง และเสนอแนะในสิ่งที่ควรปรับและนำไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น (7) มีการจัดทำรายงานเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาต่อสาธารณะชน ผ่านทางกลุ่มไลน์ห้องเรียน เฟซบุ๊ก และเว็บไซต์โรงเรียน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Abstract

The objectives of this study were to study the instructional leadership of school administrators of Thidamaepra School Suratthani province and guidelines for developing instructional leadership of school administrators of Thidamaepra School Suratthani province. Using a descriptive research method by collecting data from 127 teachers in Thidamaepra School, Suratthani. The research tool used a questionnaire regarding academic leadership of educational institution administrators in 7 issues. Statistics used were frequency, percentage, mean, and deviation standard and Content Analysis.

The results of the study found that 1) The instructional leadership of school administrators according to the opinions of teachers at Thidamaepra School, Suratthani as a whole aspect were at the highest level. When considering each aspect, it was found that the highest average was educational quality assurance, followed by academic plan communication, and the lowest was teaching curriculum management. 2) Guidelines for instructional leadership of school administrators of Thidamaepra School, Suratthani has several approaches: (1) Analyzing students' reading, writing, and numeracy skills; (2) Analyzing learning achievement data from national test. After at least 3 years to provide information for planning academic work. (3) A questionnaire on satisfaction with the use of the educational institution curriculum is prepared. (4) Encourage teachers to participate in professional learning community (PLC) activities. (5) Survey the careers and aptitudes of parents and invite parents to exchange knowledge with students. (6) Inspect the classroom informally. To talk with teachers and students in a friendly way. (7) A report is prepared to disseminate educational standards to the public.

Keywords: Instructional leadership

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อ การแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของ ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น.25-26) เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดัก ประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 80 (30) จึงได้กำหนดไว้ว่า รัฐบาลต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อการพัฒนา การศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าการเปลี่ยนแปลงของสังคม โลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นใน การปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, น.5-29) หมวดที่ 1 บททั่วไปในมาตรา 6 ได้กล่าวถึงการศึกษาไว้ว่า การ จัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สถานศึกษาจึงมีบทบาท สำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพของคน เนื่องจากการดำเนินงานในสถานศึกษามีผลกระทบต่อการพัฒนา ศักยภาพของนักเรียนโดยตรง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดภารกิจของสถานศึกษาให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น โดยกำหนดไว้ในมาตรา 15 ให้มีการจัดการศึกษา หลากหลายรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย มาตรา 24-30 ว่าด้วยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ มาตรา 38 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษา มาตรา 47-51 ว่าด้วยระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดจนมีการกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ รับผิดชอบ มีอิสระและคล่องตัวในการตัดสินใจ สถานศึกษาจึงมีภารกิจที่จะต้องจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพต้องอาศัยการบริหารงานต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการถือเป็นงาน หลักของโรงเรียน มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ คุณภาพการศึกษาจะ ปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จ และการที่จะทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการ บริหารและการจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานและมีคุณภาพ พิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากการ บริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา เกี่ยวข้องกับ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553 , น.1)

การทำงานของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นภารกิจหลักในการทำหน้าที่เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนองค์กรก้าว ไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ในยุคปฏิรูปการศึกษาจึงจำเป็นต้องใช้ผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจึงจะ สามารถนำพาโรงเรียนสู่ความสำเร็จตามภารกิจได้ และสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่กำลังจะเข้ามามี บทบาทสำคัญต่อองค์กรในปัจจุบัน ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการบริหารงานของโรงเรียน และการ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ว่าเป้าหมายหลัก ของการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย คือการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และมีจุดมุ่งหมายที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน ทุกคนซึ่งเป็นการกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็น พลเมืองไทยและเป็นพลโลก มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการประกอบอาชีพ

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 5) ซึ่งจุดมุ่งหมายจะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวได้นั้น ปัจจัยหลักที่สำคัญก็คือผู้บริหารสถานศึกษา ถ้าโรงเรียนใดมีผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ มีภาวะผู้นำ เป็นผู้มีความรู้และศิลป์ในการใช้อำนาจสั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำตาม มีหน้าที่ในการสั่งการ วางแผน แนะนำ ชี้แนะหรือปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และมีความสามารถในการนำพาสถานศึกษาไปสู่วัตถุประสงค์หรือสู่จุดหมายที่วางไว้ให้ประสบผลสำเร็จ ภาวะผู้นำจึงมีความสำคัญต่อการรวมกลุ่มของคนในสถานศึกษา (ฐิติวัธน์ หมั่นกิจ, 2565, น.139) ไม่ทำให้สถานศึกษาต้องประสบกับความล้มเหลวได้ โดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร ความรู้ ความคิดที่เผยแพร่ไปได้อย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษา และการจัดการเรียนรู้จึงต้องเปลี่ยนแปลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่สามารถบริหารงานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (เกตุสุตา กิ่งการจร, 2560, น.83) และสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นพฤติกรรมและความสามารถของผู้บริหารในการใช้อิทธิพล กระบวนการ เทคนิคต่าง ๆ ต่อกิจกรรมการเรียนการสอน งานวิชาการ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยยึดเอาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนา เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร (กิ่งกาญจน์ สุขสำราญ, 2565, น.72 ; กรองกาญจน์ อรุณเมฆ, 2564, น.124 ; ชัมชียะห์ เมาลิติ, 2564, น. 104) จากความสำคัญดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่งผลให้การศึกษาได้มาตรฐาน มีคุณภาพและยกระดับประสิทธิภาพของโรงเรียนสูงขึ้น

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้ประกาศกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการอาชีวศึกษา เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2566 ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 3 มาตรฐาน 18 ตัวชี้วัด ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ (3 ตัวชี้วัด) มาตรฐานที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา (12 ตัวชี้วัด) มาตรฐานที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ (3 ตัวชี้วัด) พร้อมทั้งได้กำหนดตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการสื่อสารแผนงานวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของครู บุคลากรทางการศึกษา ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน รวมทั้งส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีของครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรับผิดชอบ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2566, น.7) จึงเห็นได้ว่า ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ

ปัญหาของการวิจัย เมื่อพิจารณาจากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบของสำนักงานทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-Net) ของโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในรอบ 5 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ แต่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในระดับสูงด้วย ซึ่งแสดงว่า ในโรงเรียนมีทั้งเด็กเก่ง ที่ทำคะแนนได้ในระดับที่สูง และเด็กอ่อนที่ทำคะแนนได้ไม่ดีด้นักอยู่พอสมควร จึงทำให้มีการกระจายของข้อมูลมาก ดังนั้น เราจึงควรพิจารณาที่จะช่วยเหลือเด็กเหล่านั้นให้ได้รับการพัฒนาด้วยเช่นกัน การจัดการศึกษาของโรงเรียนจึงควรมุ่งเน้นที่จะพัฒนาการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคนอย่างเสมอภาค และช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อนให้ได้พัฒนาศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของผู้เรียน การวางแผนการบริหารงาน และการดำเนินการของงานวิชาการ เป็นคุณสมบัติที่สำคัญ

ของผู้บริหารโรงเรียน เพราะงานวิชาการนั้นเกี่ยวข้องกับทุกกิจกรรมที่อยู่ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาในแต่ละโรงเรียน จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้ดีขึ้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามคุณลักษณะของการมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษานับว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบตามมาตรฐานที่กำหนดและส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาต่อไป บทบาทหน้าที่สำคัญของผู้บริหารในการเป็นผู้นำทางวิชาการในการจัดการสถานศึกษา ควรจะตระหนักว่าการศึกษากำลังมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการเตรียมทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุขให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างสรรค์จริยธรรม ให้น่าอยู่พร้อมกับการก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รู้จักปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงนั้น โดยไม่หลงใหลกับวัตถุนิยม จนเกิดปัญหาสังคมหลากหลายตามมา เช่น หลงใหลในอบายมุขสิ่งเสพติด ดังนั้น การจัดการศึกษาหรือการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม ตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศโดยมุ่งความเป็นเลิศด้านคุณภาพการศึกษาควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยคุณลักษณะของผู้นำสถานศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพเพราะผู้บริหารคือผู้นำ ผู้เปรียบเสมือนตัวจักรสำคัญเป็นเข็มทิศเป็นผู้นำกำหนดเป้าหมายในการพัฒนามุ่งผลผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพให้สามารถก้าวสู่โลกแห่งการแข่งขัน พร้อมกับการมีคุณธรรมและอยู่ในสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างสงบสุข (จงจิตร ลาน้ำทิพย์, 2556 น. 4) ส่วนหนึ่งเกิดมาจากการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ เช่น ขาดการวางแผนที่ดี มอบหมายงานไม่ชัดเจน ขาดการนิเทศ ติดตามผล และการประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยมงคล บุญชัย และจารุวรรณ เขียวน้ำชุม (2564, น. 220-221) ที่พบว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การกำกับ นิเทศติดตามการสอนของครู และจะต้องใช้ภาวะผู้นำให้เกิดประโยชน์และเกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ผู้บริหารจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำในการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมาย และโครงสร้างสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร รวมทั้งพัฒนาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน

จากสภาพปัญหาและผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มี บทบาทสำคัญยิ่งในการใช้พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการหรือภาวะผู้นำทางวิชาการของตนในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้ จะสามารถนำไปเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับการเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอก ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 อีกทั้งยังส่งผลให้ผู้เรียนมีผลลัพธ์ของการตามมาตรฐานและบรรลุผลตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระจังหวัดสุราษฎร์ธานี

สมมติฐานของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานีอยู่ในระดับมาก
2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพหุแนวทาง

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูในโรงเรียนธิดาแม่พระ จ.สุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2566 จำนวน 198 คน

กลุ่มตัวอย่าง ครูในโรงเรียนธิดาแม่พระ จ.สุราษฎร์ธานี จำนวน 127 คน จากประชากร 198 คน การประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Robert V. Krejcie, and Daryle W. Morgan., 1970, p 607-610) จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามระดับชั้นที่สอนและเทียบสัดส่วนจากจำนวนประชากรในระดับชั้นที่สอน แล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรพื้นฐาน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและระดับชั้นที่สอน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง 1) การปฏิบัติงานที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน 2) การสื่อสารแผนงานวิชาการ 3) การบริหารจัดการหลักสูตรการสอน 4) การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของครู 5) การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ 6) การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูและบุคลากรทางการศึกษา 7) การประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2566, น.7)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล คือ ครูโรงเรียนธิดาแม่พระ จ.สุราษฎร์ธานี เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น 1 ฉบับ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 1 ฉบับ ดังนี้

เครื่องมือฉบับที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับชั้นที่สอน ซึ่งออกแบบในลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จ.สุราษฎร์ธานี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1961, p. 90) โดยมีข้อความที่ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ (1) การปฏิบัติงานที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (2) การสื่อสารแผนงานวิชาการ (3) การบริหารจัดการหลักสูตรการสอน (4) การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของครู (5) การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ (6) การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูและบุคลากรทางการศึกษา (7) การประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2566, น.7)

เครื่องมือฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนธิดาแม่พระ จ.สุราษฎร์ธานี แบบมีโครงสร้าง

4. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามโดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลการศึกษา มาสร้างเป็นเครื่องมือตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

2) สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ตามขอบเขตของเนื้อหา โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1961, p. 90) มีความหมายและค่าน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ อยู่ในระดับมาก ค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ อยู่ในระดับน้อย ค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

3) นำแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ มีประสบการณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จ.สุราษฎร์ธานี จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องและความตรงตามขอบข่ายของเนื้อหา โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.0

5) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 10 คน รวมเป็น 30 คน เพื่อกำหนดค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Lee J Cronbach, 1978, p.161) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.987

6) นำเครื่องมือที่ได้ผ่านการตรวจสอบและทดลองใช้แล้ว นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ถึงผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จ.สุราษฎร์ธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง และทาง google form ได้กลับคืน 127 ฉบับ คิดเป็น 100 %

3) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลการตอบแบบสอบถามมาจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและนำเสนอในรูปของตารางและความเรียง โดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1) ข้อมูลเบื้องต้นผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)

2) ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จ.สุราษฎร์ธานี โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เทียบเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (John W. Best, 1970, p.190) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00	หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49	หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับ มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49	หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49	หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับ น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49	หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3) ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จ.สุราษฎร์ธานี

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
- 2) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 3) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จ.สุราษฎร์ธานี ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตาราง ในรูปของตารางและการบรรยายประกอบตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จ.สุราษฎร์ธานี ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวมภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวม

ด้าน ที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการ ในภาพรวม	N = 127		ลำดับ ที่	ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.		
1	การปฏิบัติงานที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน	4.76	0.31	3	มากที่สุด
2	การสื่อสารแผนงานวิชาการ	4.77	0.31	2	มากที่สุด
3	การบริหารจัดการหลักสูตรการสอน	4.68	0.36	7	มากที่สุด
4	การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของครู	4.72	0.37	5	มากที่สุด
5	การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ	4.70	0.34	6	มากที่สุด
6	การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.74	0.39	4	มากที่สุด
7	การประกันคุณภาพการศึกษา	4.80	0.29	1	มากที่สุด
	รวม	4.74	0.34	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.74, S.D.= 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 7 ด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา ($\bar{X}$ =4.80, S.D.= 0.29) รองลงมา คือ ด้านที่ 2 ด้านการสื่อสารแผนงานวิชาการ ($\bar{X}$ =4.77, S.D.= 0.31) และต่ำสุดคือ ด้านที่ 3 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอน ($\bar{X}$ =4.68, S.D.= 0.36)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานีจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน 3 ท่าน ดังนี้

ผลจากประเด็นสัมภาษณ์	ค่าคะแนน
1. วิเคราะห์ทักษะด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณของผู้เรียน	3
2. การวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ในการเรียนจากผลการทดสอบระดับชาติ(RT, NT ,O-NET) ย้อนหลัง อย่างน้อย 3 ปี เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนงานวิชาการ	3
3. มีการจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมตอบแบบสอบถามการประเมิน	3
4. ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน	3

ผลจากประเด็นสัมภาษณ์	ค่าคะแนน
5. สํารวจอาชีพและความถนัดของผู้ปกครองและเชิญผู้ปกครองมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับนักเรียนตรงตามหน่วยการเรียนรู้หรือตรงตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรม	3
6. ตรวจเยี่ยมชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อพูดคุยกับครูผู้สอนและนักเรียนอย่างเป็นกันเอง ชมเชยในสิ่งที่ดี ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะในสิ่งที่ควรปรับและนำไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น	3
7. มีการจัดทำรายงานเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาต่อสาธารณชน ผ่านทางกลุ่มไลน์ห้องเรียน เฟซบุ๊ก และเว็บไซต์โรงเรียน ลิงก์คิวอาร์โค้ด ฯลฯ	3

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน 3 ท่าน ได้เสนอแนวทางการพัฒนาดังนี้ (1) วิเคราะห์ทักษะด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณของผู้เรียน (2) การวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ในการเรียนจากผลการทดสอบระดับชาติ(RT, NT ,O-NET) ย้อนหลัง อย่างน้อย 3 ปี เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนงานวิชาการ (3) มีการจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมตอบแบบสอบถามการประเมิน (4) ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน (5) สํารวจอาชีพและความถนัดของผู้ปกครองและเชิญผู้ปกครองมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับนักเรียนตรงตามหน่วยการเรียนรู้หรือตรงตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรม (6) ตรวจเยี่ยมชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อพูดคุยกับครูผู้สอนและนักเรียนอย่างเป็นกันเอง ชมเชยในสิ่งที่ดี ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะในสิ่งที่ควรปรับและนำไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น (7) มีการจัดทำรายงานเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาต่อสาธารณชน ผ่านทางกลุ่มไลน์ห้องเรียน เฟซบุ๊กและเว็บไซต์โรงเรียน คิวอาร์โค้ด ฯลฯ

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประกันคุณภาพทางการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารแผนงานวิชาการ ด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการปฏิสัมพันธ์ที่ดีของครูและบุคลากร ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของครู ด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ และต่ำสุดคือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอน

2. แนวทางการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพหุแนวทางดังนี้ (1) วิเคราะห์ทักษะด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณของผู้เรียน (2) การวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ในการเรียนจากผลการทดสอบระดับชาติ (RT, NT ,O-NET) ย้อนหลัง อย่างน้อย 3 ปี เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนงานวิชาการ (3) มีการจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมตอบแบบสอบถามการประเมิน (4) ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน (5) สํารวจอาชีพและความถนัดของผู้ปกครองและเชิญผู้ปกครองมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับนักเรียนตรงตามหน่วยการเรียนรู้หรือตรงตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรม (6) ตรวจเยี่ยมชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อพูดคุยกับครูผู้สอนและนักเรียนอย่างเป็นกันเอง ชมเชยในสิ่งที่ดี ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะในสิ่งที่ควรปรับและนำไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น (7) มีการจัดทำรายงานเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาต่อสาธารณะชน ผ่านทางกลุ่มไลน์ห้องเรียน เฟซบุ๊ก และเว็บไซต์โรงเรียน ลิงก์คิวอาร์โค้ด ฯลฯ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก **ในด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน** ผู้บริหารมีการบริหารจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และนำผลคะแนนทดสอบของนักเรียนไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร การประเมินด้านการสอน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน **ด้านการสื่อสารแผนงานวิชาการ** ผู้บริหารมีการวางแผนยุทธศาสตร์ทางวิชาการของโรงเรียน มีการกำหนดให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานงานวิชาการของโรงเรียนก่อนมีการวางแผน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับการพัฒนางานวิชาการ กำหนดนโยบาย มาตรการ และดัชนีชี้วัดคุณภาพในการพัฒนางานวิชาการในแต่ละพันธกิจได้อย่างเหมาะสม มีการกำหนดทิศทางการพัฒนางานวิชาการในแต่ละพันธกิจได้อย่างเหมาะสม มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาเป้าหมายเชื่อมโยงการทำงานและการปฏิบัติงานต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและมีวิสัยทัศน์เดียวกัน มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและสามารถวัดและประเมินผลได้ มีการสร้างความเข้าใจตามบทบาทหน้าที่และตามวิสัยทัศน์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ มีการกำหนดดัชนีชี้วัดคุณภาพผลการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระวิชาต่างๆ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด และสามารถบริหารจัดการหลักสูตรและการสอนให้สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียนได้ **ในด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอน** ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ผลสัมฤทธิ์ย้อนหลังเพื่อกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรการสอน มีการส่งเสริมให้ครูร่วมกันจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และสร้างความเข้าใจกับครูในการนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผล มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตลอสอนนโยบายของกระทรวง มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านนวัตกรรมเพื่อให้ครูนำไปใช้จัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือวัดและวิธีวัดผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอน มีการส่งเสริมครูให้ใช้ดุลยพินิจอย่างมีอาชีพเพื่อตอบสนองต่อความหลากหลายของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา มีการประเมิน กำกับติดตามผลกระทบและควมมีประสิทธิภาพของหลักสูตรและการสอน มีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมิน กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนและควมมีประสิทธิภาพของหลักสูตร ผู้บริหารจัดให้มีการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและนำผลมาปรับปรุงหลักสูตร โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้วย **ในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของครู** ผู้บริหารร่วมมือกับต้นสังกัดในการวางแผนพัฒนาครูให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ ทั้งด้านการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครู สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาและกระแสดูแลการศึกษาโลกาภิวัตน์ มีการสร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมเพื่อสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่ดี มีการพัฒนาครูให้มีทักษะในการทำแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับการวัดและประเมินผลตามความแตกต่างของนักเรียน พัฒนาครูให้จัดทำนวัตกรรม สื่อการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความแตกต่างของนักเรียน **ในด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ** ผู้บริหารมีการจัดสรรทรัพยากร สื่อการเรียนการสอนให้กับครูและนักเรียนอย่างพอเพียง พัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้น่าอยู่ สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ มีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน มีการสร้างบรรยากาศของโรงเรียนที่ช่วยให้ครูบรรลุเป้าหมายทางวิชาการ สร้างแรงจูงใจให้กับครูและผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน มีการเชิญผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน มีการกำกับ ติดตามและประเมินบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนเป็นประจำและนำผลมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน **ในด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูและบุคลากรทางการศึกษา** ผู้บริหารมีการพบปะกับครูและนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการตรวจเยี่ยมชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการแบบกัลยาณมิตร เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูและนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ผู้บริหารดูแลเอาใจใส่ครู นักเรียน และบุคลากรอย่างใกล้ชิด มีการส่งเสริมให้ขวัญกำลังใจครูและนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน **ในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา** ผู้บริหารมีการ

ปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ ความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดและพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการกำหนดผู้รับผิดชอบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดทิศทาง วิธีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างมีระบบ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบ กรอบเวลา ตัวบ่งชี้ สภาพความสำเร็จในระบบประกันคุณภาพภายใน มีการกำกับติดตามการดำเนินแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี มีการรายงานผลการนิเทศภายในให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ มีการประชุมคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา มีการวางแผนกำหนดเป้าหมาย ขั้นตอน วิธีการ เครื่องมือ โดยวิเคราะห์ความสอดคล้องกับมาตรฐานสถานศึกษากับมาตรฐานที่ สมศ.กำหนด มีการจัดทำการเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณะชน มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) มีการนำผลการกำกับนิเทศ ติดตามและประเมินผล มาปรับปรุงพัฒนาระบบประกันภายในสถานศึกษา และมีการดำเนินกิจกรรมจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรและที่สังคมต้องการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา อาจหาญยิ่ง และสุนทร สายคำ (2563, น.51-60) ซึ่งได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้านมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา สุदारารัตน์ (2566, น.340-350) ซึ่งได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรสาคร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณนพพร สีน้อย และ อีระพงศ์ บุศรากุล (2562, น. 187- 199) ซึ่งได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564, น.144-153) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของเริงฤทธิ์ คำหมู่ (2565, น.97) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารการศึกษา ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยาลักษณ์ ทายิดา และเบญจวรรณ ศรีมารุต (2566, น.83-94) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติศักดิ์ แวงดา ชาญวิทย์ หาญรินทร์ และไพฑูรย์ พวงยอด. (2566, น.160-175) ซึ่งได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคชีวิตวิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นตรงกัน 3 คน เสนอแนวทางพัฒนาดังนี้ (1) เปิดโอกาสให้ครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันคิด ตัดสินใจ ร่วมวางแผนในการเลือกใช้สื่อและในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน (2) การวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ในการเรียนจากผลการทดสอบระดับชาติ(RT, NT ,O-NET) ย้อนหลัง อย่างน้อย 3 ปี เพื่อเป็นข้อมูลใน

การวางแผนงานวิชาการ (3) มีการจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมตอบแบบสอบถามการประเมิน (4) ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน (5) สํารวจอาชีพและความถนัดของผู้ปกครองและเชิญผู้ปกครองมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับนักเรียนตรงตามหน่วยการเรียนรู้หรือตรงตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรม (6) ตรวจเยี่ยมชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อพูดคุยกับครูผู้สอนและนักเรียนอย่างเป็นกันเอง ชมเชยในสิ่งที่ดี ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะในสิ่งที่ควรปรับและนำไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น (7) มีการจัดทำรายงานเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาต่อสาธารณะชน ผ่านทางกลุ่มไลน์ห้องเรียน เฟซบุ๊ก และเว็บไซต์โรงเรียน ลิงก์คิวอาร์โค้ด ฯลฯ ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่พิจารณาว่า การบริหารงานในโรงเรียนเอกชนนั้นผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจเด็ดขาดสามารถตัดสินใจได้โดยไม่ต้องปรึกษาคณะครู จึงเสนอให้ครูมีส่วนร่วมตัดสินใจในกระบวนการเรียนการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อช่วยกันวางแผนงานทางวิชาการ ตลอดจนการเลือกใช้สื่อและในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน และในส่วนของการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมประเมินความพึงพอใจในการจัดการศึกษา และการสํารวจอาชีพและความถนัดของผู้ปกครองและเชิญผู้ปกครองมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับนักเรียนนั้น อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาไม่ค่อยเน้นที่จะสัมพันธ์กับชุมชน จะเน้นเฉพาะกลุ่มลูกค้าที่มาใช้บริการเท่านั้นซึ่งก็คือผู้ปกครองของเด็กนักเรียนภายในโรงเรียนเอกชนนั่นเอง นอกนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า ความโดดเด่นของโรงเรียนเอกชนคือ การดูแลเอาใจใส่ติดตามอย่างใกล้ชิด ซึ่งเป็นจุดขายที่ผู้ปกครองนำบุตรหลานเข้ามาศึกษา จึงเสนอให้ผู้บริหารหมั่นตรวจเยี่ยมชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อพูดคุยกับครูผู้สอนและนักเรียนอย่างเป็นกันเอง ชมเชยในสิ่งที่ดี ในส่วนของการส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน อาจเป็นเพราะเห็นว่า โรงเรียนธิดาแม่พระเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีครูเป็นจำนวนมากและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารจึงควรส่งเสริมให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ความสามารถระหว่างกันทั้งในแผนกและนอกแผนก รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูโรงเรียนในเครือข่ายและโรงเรียนใกล้เคียง เพื่อประโยชน์ของการพัฒนาการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ประการสุดท้าย ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการจัดทำรายงานเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาต่อสาธารณะชน ผ่านทางกลุ่มไลน์ห้องเรียน เฟซบุ๊ก และเว็บไซต์โรงเรียน ลิงก์คิวอาร์โค้ด ฯลฯ เนื่องจาก โรงเรียนเอกชนมีศักยภาพในการอบรมให้การศึกษาแก่นักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้ปกครอง ชุมชนต้องการอยู่แล้ว จึงควรประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียนต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัสฎาฐ บุญเกิด (2565, น.765) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการดังต่อไปนี้ (1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย แนวทางคือ ผู้บริหารจะต้องมีการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อม ทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษามาใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ของโรงเรียน แผนกลยุทธ์ ให้มีความทันสมัยเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (2) ด้านการสร้างเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ แนวทางคือ ผู้บริหารจะต้องดำเนินการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (3) ด้านการพัฒนาบุคลากร แนวทางคือ ผู้บริหารจะต้องจัดระบบให้มีการนิเทศงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในรูปแบบที่หลากหลาย (4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน แนวทางคือ ผู้บริหารจะต้องแนะนำ พร้อมทั้งกระตุ้นและส่งเสริมครูและบุคลากรให้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 และ (5) ด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน แนวทางคือ ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมและกระตุ้นครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ที่ทันสมัยในการจัดการเรียนรู้และการบริหารชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมมาตร สุวรรณคำ (2565, น. 109-110) เรื่อง ภาวะผู้นำ

ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ซึ่งได้เสนอแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังนี้ (1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่ตอบสนองกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งแจ้งให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมรับทราบแนวปฏิบัติหรือเป้าหมายและภารกิจด้านวิชาการของสถานศึกษา (2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้สอนผลิต พัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และนวัตกรรมต่าง ๆ และเผยแพร่ผลงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาวิชาชีพ (3) ควรสนับสนุนให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทุกปีการศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (4) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการวางแผนจัดทำโครงการให้ครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพและส่งเสริมให้ครูพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนางานหรือขอเลื่อนวิทยฐานะมี ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมีความเข้มแข็งทางวิชาการ พัฒนาวิชาชีพ และวิทยฐานะต่อไป (5) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเชี่ยวชาญ ให้แก่ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี เช่น ดำเนินการเชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทั้งด้านวิชาชีพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และด้านของขนาดสถานศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรกำหนดเป็นยุทธศาสตร์และนโยบายที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการการจัดสรรงบประมาณ และถือเป็นนโยบายสำคัญระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกขนาดให้เท่าเทียมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของชลนิชา ศิลาพงษ์. (2564 น. 144-153) เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งได้เสนอแนวทางพัฒนาเพื่อยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาดังนี้ (1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านวิชาการ มีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และนำหลักสูตรไปใช้ (2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแผนในการพัฒนาครูและบุคลากรด้านวิชาการที่ชัดเจน ยุติธรรม ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง เช่น การประชุม อบรม และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณธรรมและจริยธรรม และ (4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ทั้งทางด้านกายภาพ และจิตวิทยา และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา อาจหาญยิ่ง และสุนทร สายคำ (2563, น.58-59) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น ดังนี้ (1) ด้านวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้เสนอแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อสนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสถานศึกษาควรมีกำหนดนโยบายวิสัยทัศน์ ของโรงเรียนที่แสดงให้เห็นถึงการจัดการศึกษา การจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน และให้ทันกับการของสังคม (2) ด้านความเป็นผู้นำในการริเริ่มการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน โดยผู้บริหารควรมีความคิดริเริ่มและพัฒนานวัตกรรมมาใช้ในการบริหาร และมีการส่งเสริมนำสื่อวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนอยู่เสมอ (3) ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้อยู่โดยที่บุคลากรควรมีวิธีใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน และผู้บริหารควรกระตุ้นให้ครูรู้สึกว่าเป็นต้องเปลี่ยนวิธีการทำงาน และควรสนับสนุนการใช้ข้อมูลหลักฐานในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในการทำงาน (4) ด้านศักยภาพการพึ่งตนเองในการพัฒนางานวิชาการ คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัดการเรียนรู้ และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ (5) ด้านการแสวงหาความรู้ใหม่มาปรับใช้อยู่ตลอดเวลา คือ ผู้บริหารควรเป็นผู้มีทักษะที่ทันต่อสถานการณ์ และควรให้โอกาสครูได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เป็นที่ปรึกษาช่วยเหลือชี้แนะข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของศรสวรรค์ ศรีเรือง และศักดิ์สิทธิ์ฤทธิธินัน (2564, น.471) ที่ได้เสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนใน

ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวทางการพัฒนาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มีพหุแนวทาง มาสังเคราะห์ และเขียนเป็นโครงการเพื่อนำเสนอผู้บริหารสถานศึกษา พิจารณานำไปใช้ในแผนพัฒนาองค์กร ประจำปีต่อไปนี้ 1) โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 2) โครงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน 3) โครงการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) 4) โครงการสร้างบรรยากาศสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ SLC (School as Learning Community) 5) โครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

1) เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จึงควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารหลักสูตรและการสอน

2) ควรวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนธิดาแม่พระกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน

3) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กึ่งกาญจน์ สุขสำราญ.(2565). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1**. งานค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ
- กิตติศักดิ์ แวงดา, ขาววิทย์ หาญรินทร์ และ ไพฑูรย์ พวงยอด. (2566,น.160-175). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนยุคซีวิตวิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2.วารสารรัชต์ภาคย์**, 17(52). 160-175
- เกตุสุตา กิ่งการจร. (2560). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี
- จงจิตร ลาน้ำเที่ยง. (2556). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู และครู วิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- ชลนิชา ศิลาพงษ์. (2564). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. สกลนคร
- ฐิติวัธน์ หมั่นกิจ. (2565). **ภาวะผู้นำเชิงคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา. วารสารมณีเชษฐารามวัดจอมมณี**, 5(3),123-141.
- นิตยา อาจหาญยิ่ง, และสุนทร สายคำ. (2563). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น.วารสารสถาบันวิจัยพัฒนธรรม**, 7(1), 51-60.
- ปิยลักษณ์ ทายิดา และเบญจวรรณ ศรีมารุต (2566, ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น**, 20 (1). 83-94
- พรรณนพพร สิ้นน้อย, ธีระพงศ์,บุศรากุล (2562). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. วารสารศึกษาศาสตร์ มมร.**, 7(2). 187-199
- เริงฤทธิ์ คำหมู่ (2565). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3**. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก
- ศรสวรรค์ ศรีเรือง, ศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิลัน. (2564). **วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม** , 8(2). 469-492
- สมมาตร สุวรรณคำ. (2565). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3. JOURNAL OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY**, 4(1), 89-114
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.(2566). **ประกาศคณะกรรมการสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เรื่อง กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา. ค้นเมื่อ 12 กันยายน 2566, จาก** <https://www.onesqa.or.th/upload/download/202304281626265.pdf>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา**. ม.ป.ท. ค้นเมื่อ 15 กันยายน 2566, จาก <http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2022/03/แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา.pdf>

สุกัญญา สุदारรัตน์. (2566) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดสมุทรสาคร. **The Journal of Sirindhornparithat**, 24(2), 340-350

อัษฎาวุธ บุญเกิด, ทรงเดช สอนใจ, วสันต์ชัย กากแก้ว. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทาง วิชาการใน ศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. **วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์**, 7(3), 755-766.

Cronbach, Lee J. (1978). **Essentials of Psychological Testing**, 3rd ed. New York: Haper & Row

John W. Best. (1978). **Best Research in Education Englewood Cliffs**. New Jersey: Prentice-Hall.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**.

Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610

Likert, S. (1961). **New patterns of management**. New York: McGraw-Hill. Publisher.